

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО КОНКУРСА ЗА *ПРОФЕСОР* ПО
МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЯ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
3.2. *ПСИХОЛОГИЯ*, ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ
3. *СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ*

в секция *Медицинска психология*
катедра *Медицинска психология и чужди езици*

Медицински Факултет

Тракийски Университет, Стара Загора

С КАНДИДАТ *ДОЦЕНТ* **МИРОСЛАВА ПЕТКОВА ПЕТКОВА**, Д.ПС.

Кандидатката Мирослава Петкова е представила изчерпателен списък с конкретни доказателства по всички видове документи, изисквани от *ЗАКОНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ* (общо 20). Прави впечатление, че в продължение на дълга кариера от 30 години, тя има забележителна активност в научната, практическата и преподавателската дейност, свързани с широк обхват от психологични области. Нейната преподавателска дейност се разгръща в общо 10 лекционни курса за студенти и за медицински сестри, като през годините академичните часове се увеличават от 360 до 480 (!). Особено значими са тези по *медицинска психология, възрастова психология, приложна психология и психотерапия*. Тя е ръководила успешно 2 специализанти и 4 докторанти, има участие в изготвянето на 3 учебници и 1 самостоятелна монография. За това високо ниво са спомогнали кратките ѝ посещения за специализация в 7 държави. Доцент Петкова е участвала в 7 университетски (на 4 от които е ръководител) и 4 международни научни проекта по въпроси за: обучение на гериатрични медицински сестри (2002-2005), работа с дементно болни (2006-2007, фондация *Роберт Бош*, Касел), обгрижване на хора с деменция (*ADEM*, 2008-2010), грижи, подкрепа и консултиране на социални и здравни структури в Европа (*DuKom*, 2010-2012) – по програмата на ЕК *Леонардо да Винчи*. Тази нейна активност е представяна на общо 50 конгреса и конференции (6 в чужбина: Атина, Одрин, Анталия, Инсбрук, Цюрих - с надлежна документация) и отразена в 77 публикации. От тях са цитирани 17 статии общо 60 пъти, от които 40 – в чужбина, вкл. 5 пъти в Китай и по 1 път в Иран и Австралия! Статията за *гелотофобията* от 2009 г. е цитирана 15 пъти в чужбина с общ IF на цитиращите = 12,7. За съжаление 6 от българските са *автоцитирания*... Мирослава Петкова членува в *Съюза на учените в България, Дружеството на психолозите в България, Българската психиатрична асоциация и Българската асоциация по клинична психология*.

Преглед на публикациите:

Книгата *ПСИХОЛОГИЯ В МЕДИЦИНАТА, 2014*, 192 страници, е толкова добре структурирана, така всеобхватно предлага информация за всички психологични понятия и методи, които са необходими на един лекар, че дори и само тя би била достатъчна за настоящото промотиране. (Трябва да се опита нейното задължително въвеждане в Софийското медицинско училище, където знам от собствен опит, че такава четиво липсва...).

Серията публикации в чужди списания, резултат от плодотворното сътрудничество с Университета в Касел, може да се постави под мотото, избрано от самата авторка: *Изследвайки миналото, добре поставени в настоящето, готови за бъдещето*. Те имат изключително полезно влияние за практическата медицина, тъй като - посветени на проблемите, свързани със стареенето - засягат пряко около 15% от българското население в момента (с тенденция за увеличение!). Започнал през 2002 г., проектът обещава да завърши с издаване на компендиум, описващ основните находки и бъдещи насоки.

Уникалното крос-културално проучване върху *страха от присмиване* под егидата на университета в Единбург, обхваща учени – и случаи – от 73 държави и стига до извода, че решаващ е не езика на съответната страна, а степента на развитие на съответната култура. Доколкото се разбира от приложения текст, нашата страна не присъства нито в положителния, нито в отрицателния екстремум на получените резултати. Така това може да се използва и като социологическо проучване, потвърждаващо резервираността и предпазливостта на българския интервюиран гражданин... (Впрочем, аз имам изключително подозрително отношение към всякакъв вид данни, събрани чрез интервюта и въпросници; хората просто не са честни. Например в приведената тук статия за изучаване на латински език има голям привиден интерес и усърдие от страна на учащите, а всички знаем, че не е така, за съжаление).

Психологично изследване на чувството за болка при онкологични пациенти (публикувано в списание на Elsevier) заключава, че „в процеса на адаптация към болестта болката често действа като вид *език на тялото* и позволява на пациента да избегне трудността от директно съотнасяне към канцерозното си състояние, като вместо това се набляга повече върху болката“. В подобна насока е и изследването, показващо влияние на нивото естроген от субективното чувство за болка при менопауза. Субективното усещане за болка, което определя и качеството на живот на пациента, е описано в редица

статии, включително и с оценка влиянието на степента на затлъстяване, напредналата възраст, склонността към гневливост, стрес, пол и – доста забавно – етнически различия.

Останалите статии, посветени на различни клинични нарушения, причиняващи или причинени от съпътстващи психологични проблеми са публикувани в български списания и оставям да бъдат разглеждани от уважаемите рецензенти.

По отношение на собствените приноси в резултат на тази многостранна дейност, моето мнение е – както обикновено и друг път – че 10 страници са твърде много за такова описание. Тези приноси са разделени на две: фундаментално-научни и практически приложими. Несъмнено най-съществени приноси доц. Петкова има в областта на геронтологията, следвани от пространното изучаване на болката. Във връзка с преподавателската дейност са приносите в изследване на мотивацията (у студенти) и качеството на живот. Към практическите приноси се числят множеството оригинални авторски методи на изследване: техника за праг и толеранс към експериментално причинена болка; невербални техники за формиране на лидерство и работа в екип; психотерапевтични техники; подходи за работа със стари хора; нюанси в провеждането на интервю и пр.

Въз основа на всичко това, аз съм напълно удовлетворен от постиженията на доцент Мирослава Петкова и от начина на тяхното представяне и силно препоръчвам на високо компетентното научно жури единодушно да присъди академичната степен *ПРОФЕСОР*. Сигурен съм, че това ще допринесе за издигане на още по-високо ниво обучението в Тракийския Университет.

София, 16 май 2016 г.

проф. д-р Божидар Димитров, д.м.н.